

## PERSBERICHT

28 oktober 2022

### Het Rekenhof stelt zijn 34<sup>e</sup> Boek van opmerkingen voor aan het Waals Parlement (deel I en deel II)



Het Rekenhof publiceert heden het 34<sup>e</sup> Boek van opmerkingen dat het voorlegt aan het Waals Parlement. Dit Boek bestaat uit twee delen.

In deel I stelt het Rekenhof de certificering voor van de algemene rekening van de Waalse overheidsdienst, van de ministeriële kabinetten en de daarmee gelijkgestelde diensten (entiteit) voor het boekjaar 2021, met zijn opmerkingen.

Het tweede deel telt drie luiken.

Het eerste luik bespreekt het vorderingensaldo 2021 opgesteld door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, en de evolutie van de schuld van het Waals Gewest op 31 december 2021.

Het tweede luik bespreekt de implementatie van de bepalingen inzake interne controle en boekhouding binnen de betrokken overheidsinstellingen, de certificering en de opmerkingen over de rekeningen van de instellingen van type 1 en van de administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie (ADBA's) die het Rekenhof heeft ontvangen, en ook de resultaten van de controles van bepaalde instellingen van type 2 en 3.

In het derde luik ten slotte bespreekt het Rekenhof de resultaten van de audit over de uitgaven van de kabinetten van de ministers van de Waalse Regering en van de ondersteunende diensten, van de opvolgingsaudit inzake controles van de overheidsopdrachten van de *Office wallon de la formation professionnelle et de l'emploi* (Forem) en de resultaten van de werkzaamheden inzake opvolging van de door het Rekenhof geformuleerde aanbevelingen tijdens drie in het verleden uitgevoerde audits, met name de opdrachten van de milieupolitie uitgevoerd door de repressie eenheid tegen vervuiling in het Waals Gewest, de programmering en het beheer van de investeringen van het Waals Gewest in zijn waterwegen en het beleid van het Waals Gewest voor een betere woonkwaliteit.

#### **Rekeningen van de diensten van de regering en van de Waalse openbare bestuursseenheid**

Dit 34<sup>e</sup> Boek bespreekt het resultaat van de certificeringen van de algemene rekening 2021 van de diensten van de Waalse Regering en van de rekeningen 2021 van de instellingen van type 1 en van de ADBA.

Het Rekenhof meent dat de controle-informatie die het verkregen heeft, toereikend en passend is om een oordeel te kunnen formuleren. Zo heeft het een afkeurend oordeel geformuleerd over de algemene rekening 2021 van de diensten van de Waalse Regering. Wat betreft de algemene rekeningen 2021 van de instellingen van type 1 heeft het de rekeningen 2021 van het *Centre régional d'aide aux communes*, van het *Commissariat général au tourisme*, van het *Fonds wallon des calamités naturelles* en van het *Institut scientifique de service public* gecertificeerd met punten van voorbehoud. Het heeft ook de algemene rekening 2020 van *Wallonie-Bruxelles International*, die met een aanzienlijke vertraging is opgemaakt, met punten van voorbehoud gecertificeerd. Het Rekenhof formuleerde een goedkeurend oordeel over de algemene rekeningen 2021 van het *Centre wallon de recherches agronomiques*, van het *Fonds pour le désendettement de la Wallonie* en van het *Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique*. Wat de ADBA's betreft, heeft het een goedkeurend oordeel uitgesproken over de jaarrekeningen 2021 van het *Agence wallonne de l'air et du climat* en het *Agence wallonne du patrimoine*.

Het Rekenhof presenteert ook het resultaat van de controles van de rekeningen van andere door het Rekenhof gecontroleerde overheidsinstellingen type 2 en 3.

### **Implementatie van de nieuwe openbare comptabiliteit**

Het Rekenhof wijst er in zijn transversale analyse van de implementatie van de bepalingen inzake interne controle en boekhouding vastgelegd door het decreet van 15 december 2011 onder meer op dat bij vijf van de zestien geanalyseerde openbare bestuurseenheden nog geen adequate functiescheiding is. Het wijst erop dat een dergelijke functiescheiding onontbeerlijk is om fouten te voorkomen en het risico op fraude onder controle te houden. Wat de vaste activa betreft, hebben slechts zeven van de zestien openbare bestuurseenheden een volledige fysieke inventaris opgesteld. Voor zes van die bestuurseenheden werd de boekhoudkundige inventaris in de balans in overeenstemming gebracht met de fysieke inventaris. Als bij andere eenheden een partiële inventaris werd opgesteld, werd de boekhoudkundige inventaris hiermee niet altijd in overeenstemming gebracht. Het Rekenhof herinnert er niettemin aan dat het niet systematisch opmaken van een inventaris een groot risico vormt voor de beveiliging van de activa. Het Rekenhof merkte eveneens overschrijdingen van limitatieve kredieten op bij het onderzoek van de rekeningen van uitvoering van de begroting van tien openbare bestuurseenheden. Het beval die instellingen aan aandachtiger te zijn bij de opvolging van de benutting van de kredieten om te gelegener tijd de nodige aanpassingen te kunnen vragen. Het Rekenhof merkt tot slot op dat veertien openbare bestuurseenheden het criterium van aanrekening op basis van vastgestelde rechten niet strikt naleven, wat ertoe leidt dat de jaarafgrenzing van de boekjaren niet in acht wordt genomen.

### **Vorderingensaldo**

Het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) heeft het vorderingensaldo van het Waals Gewest voor 2021 bepaald op -3.628,4 miljoen euro, wat een verslechtering is met 3.244,9 miljoen euro in vergelijking met het saldo dat bij de aanpassing van de begroting 2021 op -383,5 miljoen euro was geraamd. Die verslechtering van het tekort in vergelijking met de raming vloeit voornamelijk voort uit het feit dat het INR in zijn berekening rekening houdt met de uitgaven in samenhang met de relance en de gezondheidscrisis, terwijl de regering meende die te kunnen neutraliseren en die dus uit te sluiten bij haar berekening van het

vorderingensaldo. Bovendien hadden de begrotingsprognoses geen rekening gehouden met de schadevergoedingen voor de overstromingen in juli 2021.

### **Schuld en intrestlasten**

De directe schuld van het Waals Gewest stijgt met 3,2 miljard euro in vergelijking met 2020. De directe schuld bedraagt 20,6 miljard euro op 31 december 2021 tegenover 9,2 miljard euro op 31 december 2016. Deze forse stijging vloeit voort uit de recurrente begrotingstekorten van de voorbije jaren. Bovenop de directe schuld torst het Waals Gewest ook een indirecte schuld van 10,9 miljard euro. Deze omvat de schuld van de instellingen die deel uitmaken van de consolidatieperimeter van het Waals Gewest en de leningen die werden gesloten in het kader van de gedelegeerde opdrachten en de alternatieve financiering. Eind 2021 belooft de geconsolideerde brutoschuld, die de directe en de indirecte schuld omvat, dus 31,5 miljard euro. Voor het eerst zou de terugbetaling vereisen dat alle jaarontvangsten van de gewestelijke eenheid er twee keer aan zouden moeten worden gewijd. De intrestlasten bedragen 672,4 miljoen euro in 2021, d.i. 3,39 % van de uitgaven. Zoals alle overheden kon het Waals Gewest in 2021 nog de zeer lage rentevoeten genieten die in de eurozone gelden voor nieuwe leningen en de vernieuwing van leningen die vervallen. De houdbaarheid van de Waalse schuld zou in gevaar kunnen komen door de stijging van de intrestvoeten en/of als het begrotingstekort niet onder controle wordt gehouden.

### **Uitgaven van de kabinetten van de ministers van de Waalse Regering en van de ondersteunende diensten**

Het Rekenhof heeft een controle uitgevoerd van de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven van acht ministeriële kabinetten van de Waalse regering, van hun ondersteunende diensten en van de speciale cellen. Deze controle had betrekking op de overgangperiode naar een volgende legislatuur in 2019 en op de werking van de huidige kabinetten.

Het Rekenhof stelt vast dat de procedure die bij de regeringswissel was voorzien niet de voorwaarden biedt voor een vlotte machtsoverdracht op logistiek vlak. Deze procedure moet worden gewijzigd om in deze periode van regeringswisseling voor meer stabiliteit te zorgen en de kabinetten te ontlasten van de meest belastende logistieke aspecten.

Het Rekenhof merkt op dat de louter aan de ministeriële kabinetten toegekende kredieten in 2020 en in 2021, het bedrag van 24 miljoen euro hebben overschreden. Voor dit laatste jaar werden die kredieten benut voor 93 %, d.i. meer dan 22,2 miljoen euro. Bovenop dat bedrag komen nog de kosten van de gratis gedetacheerde medewerkers, die in 2021 56 % van het personeel van de kabinetten vertegenwoordigen. Deze kosten staan niet apart in de aan het Parlement verstrekte begrotingsinformatie en worden door het Rekenhof geschat op 14,8 miljoen euro per jaar.

Wat betreft het patrimoniumbeheer stelt het Rekenhof vast dat geen rekening is gehouden met zijn vroegere aanbevelingen inzake inventaris. Het wijst ook op nieuwe tekortkomingen bij de registratie van de goederen en bij de opvolging ervan.

### **Controle op de overheidsopdrachten van de Forem**

Het Rekenhof voerde een opvolgingsaudit uit met betrekking tot de controles van de overheidsopdrachten van de Forem uit 2006 en 2009. Het Rekenhof komt tot de conclusie dat de Forem de vorige aanbevelingen grotendeels heeft toegepast en verbeteringen heeft aangebracht, met name op vlak van interne controle, wat het risico op onregelmatigheden bij overheidsopdrachten beperkt.

Op basis van het onderzoek van een steekproef aan overheidsopdrachten kan worden vastgesteld dat de risico's goed afgedekt zijn. Naast deze positieve vaststelling merkt het Rekenhof echter op dat de mededinging bij de gunning van de opdrachten gering is en dat bij de uitvoering ervan geen stukken worden bijgehouden die kunnen waarborgen dat de maatregelen bepaald in de opdrachtdocumenten en/of de regelgeving inzake uitvoering, zijn nageleefd. Bij gebrek aan alle indicatoren waarmee de betalingstermijn kan worden berekend kon het Rekenhof bovendien niet nagaan of alle geanalyseerde facturen binnen de wettelijke termijnen zijn betaald. Het Rekenhof stelde ten slotte vast dat ongeacht het bedrag van de opdrachten, de sociale, ethische en milieuclausules in de opdrachtdocumenten weinig worden gebruikt.

### **Informatie voor de pers**

*Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.*

De volledige tekst van het 34<sup>e</sup> Boek van opmerkingen van het Rekenhof voorgelegd aan het Waals Parlement, evenals het persbericht in dat verband, zijn beschikbaar op de homepage van de website van het Rekenhof ([www.rekenhof.be](http://www.rekenhof.be)).